

Complexnummer: 523096

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Ruimzicht

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

523097, 523098, 523099, 523100

Woonplaats

Asch

Gemeente

Buren

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Achterstraat 9, 4115 RP te Asch

Complexomschrijving

Inleiding

Het BOERDERIJ-COMPLEX 'RUIMZICHT' bestaat uit vier onderdelen:

1. De T-BOERDERIJ met TUINHEK, behorend tot de hallenhuisgroep van het middenlangstype met een Betuwse hooistek en een bijshuur.
2. De SCHUUR.
3. Het KOETSHUIS.
4. Het PRIEEL.

Omschrijving

De boerderij bestaat uit een voorhuis, een middenhuis en een bedrijfsgedeelte. Het voorhuis is, getuige de jaarankers in de achtergevel, gebouwd in 1864. Het bedrijfsgedeelte is gebouwd rond 1900. Tegen de rechter zijgevel van het achterhuis is in 1903 een bijshuur gebouwd. Rechts voor de bijshuur staat het koetshuis. In de voortuin bevindt zich het prieel. Het koetshuis en het prieel dateren eveneens van rond 1900. In het verlengde van het bedrijfsgedeelte staat een schuur uit ca. 1920. Tot de erfaanleg behoren ook nog een bakhuis en een put, die echter beiden in ruïneuze toestand verkeren en daarom niet onder rijksbescherming vallen. Tegen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de rechter zijgevels van de bijschuur en de schuur zijn later aanbouwen van hout en/ of plaatmateriaal geplaatst. Deze vallen eveneens niet onder rijksbescherming.

Op de boerderij werden oorspronkelijk paarden gefokt. Vanaf het midden van de 19de eeuw beleefden de paardenmarkten en paardenfokkerijen een bloeiperiode. Het Franse en het Duitse leger kochten in de Betuwe hun paarden op de paardenmarkten of rechtstreeks bij de boer. Franse, Duitse, maar ook Belgische, Britse en zelfs Spaanse paardenkopers gingen met hun tolken de boerderijen af. Door de toenemende mechanisatie van leger en landbouw in het begin van de 20ste eeuw nam de paardenfokkerij steeds meer in betekenis af.

Het complex is markant gelegen op een enigszins verheven terrein aan de Achterstraat in het dorp Asch, waarbij de voorgevel haaks op de weg staat. De voortuin is toegankelijk via een eenvoudig dubbel ijzeren draaihek tussen betonnen hekposten. Voor het huis staat een oude rode beuk.

Waardering

BOERDERIJ-COMPLEX bestaande uit een T-BOERDERIJ met middenlangsdeel, bijschuur en TUINHEK, een vrijstaande SCHUUR, een KOETSHUIS en een PRIEEL, gebouwd in 1864, ca. 1920 en ca. 1900.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld van een historisch gegroeid boerderij-complex uit de tweede helft van de 19de- en het eerste kwart van de 20ste eeuw.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante iets verheven ligging aan de Achterstraat in het dorp Asch. Het complex heeft ensemblewaarde vanwege de samenhang tussen de afzonderlijke onderdelen.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming welke verbonden is met een economische ontwikkeling namelijk de opkomst van paardenfokkerijen in de Betuwe vanaf ca. 1850 en de neergang ervan in het begin van de 20ste eeuw.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523097

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82891/61

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Asch	Buren	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Asch	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Buren	N			137

Omschrijving**

Omschrijving

De vrijstaande schuur heeft een rechthoekig grondplan en anderhalve bouwlaag en een zolder onder een overstekend zadeldak met gesmoorde muldenpannen en windveren. In beide dakschilden bevinden zich drie de gootlijn doorsnijdende dakkapellen met overstekende zadeldakjes die zijn voorzien van kleine gesmoorde muldenpannen en windveren. De dakkapellen hebben dubbele houten hooiluiken met ruitjes en beschoten topgeveltjes. De schuur is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen, heeft een gecementeerde plint en is voorzien van smeedijzeren staafankers. De gevels worden verlevendigd door sierbanden van gele verblendsteen. De bogen en boogtrommels boven vensters en deuren zijn ook geheel of gedeeltelijk gemetseld met gele verblendsteen. De zijgevels worden door lisenen in zeven vakken verdeeld, die worden afgesloten met een rand siermetselwerk. In drie vakken bevinden zich de hooiluiken van de dakkapellen. In de overige vier vakken bevinden zich getoogde gietijzeren stalraampjes met gecementeerde lekdorpels. De korte gevels hebben een segmentboogvormig afgesloten inrijdeur in het midden, die aan weerszijden wordt geflankeerd door een rondboogvormig afgesloten 7-ruits stalraampje. In de westgevel is de deur gewijzigd en het linker raampje vervangen door een deur. Boven de inrijdeuren bevindt zich een dubbel hooiluik en een rond venster.

Waardering

Vrijstaande SCHUUR uit ca. 1920.

-\tVan architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een schuur/ stal uit ca. 1920 met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een bijzondere ornamentering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante verheven ligging in het verlengde van de boerderij aan de Achterstraat in Asch. De schuur heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderij-complex Ruim Zicht.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming en het uiterlijk welke verbonden is met een economische ontwikkeling namelijk het ontstaan van de fruitteelt in de Betuwe.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

Monumentnummer*: 523098

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 augustus 2001
Kadaster deel/nr	82891/51

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Asch	Buren	Gelderland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Asch	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Buren	N			137

*Omschrijving***

Omschrijving

De boerderij heeft op een rechthoekig grondplan achtereenvolgens een voorhuis, een middenhuis en het bedrijfsgedeelte met vier gebintvakken. Het voorhuis is deels onderkelderd en heeft twee bouwlagen en een zolder onder een overstekend schilddak met een gesneden houten sierlijst. In de nok staan twee schoorstenen. Het middenhuis heeft twee bouwlagen, waarvan de tweede later is toegevoegd en bevindt zich onder het dak van het bedrijfsgedeelte, dat ter plaatse vanaf de nok is opgewipt. Het dak van het bedrijfsgedeelte is links achter het middenhuis nogmaals opgewipt ten bate van een zij-ingang. Het bedrijfsgedeelte heeft een afgewolfd zadeldak met een hooisteeek. De daken zijn gedekt met gesmoorde Hollandse pannen.

De boerderij is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde rode baksteen en heeft een door een geprofileerde lijst afgesloten, grijs geschilderde gepleisterde plint bij het voor- en het middenhuis en een gecementeerde plint bij het achterhuis. De gevels zijn voorzien van staafankers. De vensters van voor- en middenhuis zijn licht getoogd, worden afgesloten met strekken, hebben houten lekdorpels en zijn voorzien van 6-ruits schuiframen in de eerste en 4-ruits schuiframen in de tweede bouwlaag. Het middenhuis heeft hier 2-ruits ramen.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL is vijf assen breed. In het midden bevindt zich de ingangspartij, die bestaat uit een paneel deur met ruitje en smeedijzeren rooster in een kozijn met een geprofileerd kalf, een gedeeld bovenlicht en hardstenen neuten in een houten omlijsting die bestaat uit pilasters met een hoofdgestel en hardstenen basementen. Op het fries staat de naam 'Ruim Zicht' geschilderd. De dorpel en de stoep zijn van hardsteen. De deur wordt aan beide zijden geflankeerd door twee vensters. In de tweede bouwlaag bevinden zich vijf vensters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De LINKER ZIJGEVEL heeft in de eerste en tweede bouwlaag van voor- en middenhuis drie vensters. In het middenhuis bevindt zich een keldervenster. De gevel van het middenhuis wordt afgesloten met een houten bakgoot op beugels.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft in het voor- en het middenhuis in de eerste bouwlaag twee vensters, waarvan het linker later is toegevoegd, in de tweede bouwlaag bevinden zich drie vensters. De ACHTERGEVEL van het bedrijfsgedeelte heeft een door een rollaag afgesloten trasraam en in het midden een licht getoogde deel deur, die aan weerszijden wordt geflankeerd door een 6-ruits getoogd stalraampje, een rond 4-ruits raampje en een getoogde stal deur. De linker deur is dichtgemetseld en rechts ervan is later een deur bijgemaakt. Van de hardstenen uiteinden van de drinkgoten voor het vee, paarden en koeien, is de linker nog aanwezig, de rechter is dichtgemetseld.

De LINKER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte heeft rechts onder het opgewipte dakgedeelte een deur met bovenlicht en stoep en links hiervan vier oorspronkelijke rondboogvormig afgesloten stalramen die later zijn vervangen door betonnen stalraampjes.

De RECHTER ZIJGEVEL van het bedrijfsgedeelte wordt aan het oog onttrokken door de bijschuur. De BIJSCHUUR heeft een wolfdak met gemoorde Hollandse pannen en windveren. De voor- en achtergevel hebben licht getoogde inrijdeuren, geflankeerd door getoogde stalraampjes en dubbele hooiluiken met gecementeerde segmentboogtrommels, geflankeerd door ronde vensters met 4-ruits ramen. In de voorgevel bevindt zich voorts nog een venster met 6-ruits schuifraam en een deur met bovenlicht, beide voorzien van een segmentboogtrommel. Rechts naast de inrij deur is een steen ingemetseld met het volgende inschrift: 'DE EERSTE STEEN GELEGD/ DOOR/ G.A.C. VAN DER WILLIGEN/ 23 MEI 1903'. In de achtergevel bevindt zich rechts een getoogde stal deur. De indeling van het INTERIEUR van het voorhuis, middengang met kamers aan weerszijden, is bewaard gebleven. Tevens zijn oorspronkelijke interieurelementen bewaard gebleven zoals de twee kelders met segmentbooggewelven; De gang met een marmeren vloer, plinten en lambrizing, een geornamenteerd stucplafond en gehoute paneeldeuren in geprofileerde omlijsting; De kamers met balkenplafonds, marmeren schoorsteenmantels, vouwblinden en vensterbanken. Boven is in de achtergevel van het voorhuis het jaartal 1864 in smeedijzeren muurankers te zien.

Het bedrijfsgedeelte heeft vier gebintvakken en dekbalkgebinten. De bijschuur heeft ankerbalkgebinten. Beide zijn voorzien van een lemen vloer.

De voortuin is toegankelijk via een eenvoudig dubbel ijzeren draaihek tussen betonnen hekposten.

Waardering

T-BOERDERIJ met middenlangsdeel en bijschuur en HEK uit resp. 1864, ca. 1900 en 1903.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en vrij gaaf voorbeeld in ex- en interieur van een grote T-boerderij uit de tweede helft van de 19de eeuw.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante verheven ligging aan de Achterstraat in het dorp Asch. De boerderij heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderijcomplex Ruim Zicht.

-\tVan cultuurhistorische waarde vanwege de bestemming welke verbonden is met een economische ontwikkeling namelijk de opkomst van paardenfokkerijen in de Betuwe vanaf ca. 1850 en de neergang ervan in het begin van de 20ste eeuw.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 523099

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82891/69

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Asch Buren Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Asch

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Buren N 137

Omschrijving**

Omschrijving

Het Priëel heeft een rechthoekig grondplan met een driezijdig gesloten achterzijde. Het priëel heeft een houten zadeldak met een driezijdig gesloten achterzijde, gesneden windveren en druiplijsten en een gesneden makelaar. De gevels bestaan uit kraalschroten tegen een houten regelwerk. In de linker en de rechter zijgevel bevindt zich een getoogd raampje. De opengewerkte voorzijde bestaat uit gesneden stijl- en regelwerk in de trant van de chaletstijl.

Waardering

PRIEEL uit ca. 1900.

-\tVan architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een priëel met chaletstijlinvloeden uit ca. 1900.

-\tHet priëel heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderij-complex Ruim Zicht.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Priëel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 523100

Status rijksmonument
Inschrijving register* 23 augustus 2001
Kadaster deel/nr 82870/101

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Asch Buren Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Asch

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Buren N 137

Omschrijving**

Het KOETSHUIS Het koetshuis heeft op een rechthoekig grondplan één bouwlaag onder een zadeldak met windveren, gesneden makelaar en gesmoorde Hollandse pannen. De gevels zijn opgetrokken uit in kruisverband gemetseld baksteen en op de voorgevel na blind. De voorgevel heeft een dubbele inrijdeur, die wordt geflankeerd door twee getoogde vensters met 9-ruits gietijzeren stalraampjes. Boven de deur bevindt zich een liggend ovaal venster met 4-ruits raam.

Waardering

KOETSHUIS uit ca. 1900.

-\\tVan architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een koetshuis uit ca. 1900.

-\\tHet koetshuis heeft ensemblewaarde als functioneel onderdeel van het boerderij-complex Ruim Zicht.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument